حەسان: عێراق لە لێواری پلانی مارشاڵی نیشتمانیدایە و پێگەی لە جیهاندا دووبارە دەکێشرێتەوە

محەمەد حەسان، نوێنەری تایبەتی سکرتێری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان لە عێراق ڕایگەیاند، ئەرکی یونامی بە سەرکەوتویی تەواو بوو و ئەو نێردەیە لەسەر داوای خەڵکی عێراق دامەزرا و کۆتاییهێنانەکەیش لەسەر داوای عێراق بو، دەیشڵێت، "عێراق پێویستی بە پاڵپشتی نەتەوە یەکگرتووەکان هەیە لە کۆمەڵێك بواردا، لەوانەش کەرتی بانکی، عێراق ساڵانێکی زۆرە بەدەست سزاکانەوە دەناڵێنێت".

محەمەد حەسان ئەمڕۆ شەممە لە ڕاگەیەندراوێکدا بە بۆنەی کۆتاییهاتنی ئەرکی یونامی لە عێراق،کۆموتەمع بەدواداچوونی بۆ کردووە، نوسیویەتی، "یونامی لەسەر داوای عێراقییەکان هاتوەتە عێراق، هەروەها کۆتاییهێنانەکەی لەسەر داوای ئەوان بوو، نەتەوە یەکگرتووەکان ڕێز لە خواستی ئەو وڵاتانە دەگرێت کە میوانداری نوێنەرایەتییەکانی دەکەن، هیچ نوێنەرایەتییەك ناتوانێت بەبێ ڕەزامەندی و ئامادەیی وڵاتی میواندار کار بکات بۆ هاوکاری".

ئاماژەی بەوەشکردووە، عێراقییەکان بۆ ماوەی زیاتر لە دوو دەیە میوانداری ئەو ئەرکەیان کرد، کارەکەش قورس بو، بەڵام بۆیان دەرکەوت کە ئەرکی یونامی ئامانجەکانی بەدەستهێناوە، ئێستاش کاتی ئەوە هاتوە کە ئەوانیش وەك وڵاتانی جیهان بابەتەکان بخەنە دەستی خۆیان، لە ئایندەشدا "نەتەوە

یەکگرتوەکان ئامادەیە بەردەوام بێت لە پێشکەشکردنی ئامۆژگاری و پشتیوانی هەرکاتێك عێراق پێویستی پێی بو".

محەمەد حەسان هەروەها وتیشی، کارەکانی نوێنەرایەتییەکە بە سەرکەوتویی تەواو بوە، تەنیا سێ دۆسیە ماونەتەوە، ئەوانەی پەیوەندییان بە کەسانی ونبوی کوەیت و هاوڵاتیانی وڵاتی سێیەمەوە هەیە لە دوای شەڕ و لەشکرکێشی بۆ سەر کوەیت، هەروەها ئەو فایلە تایبەتە بە موڵك و ماڵی کوەیت و ئەرشیفی نیشتمانی کوەیت، لە چەند مانگی ڕابردودا پێشکەوتنی کەم بەدیهاتوە، کە نوێنەرایەتی دەکرێت بە ڕادەستکردنی زیاتر لە 400 سندوق کە شوێنەواری کوەیتییەکانی تێدایە.

نوێنەری تایبەتی سکرتێری گشتی نەتەوە یەکگرتوەکان لە عێراق رونیکردەوە، ئێستا پرسە مرۆییەکان لە چوارچێوەیەکی مرۆییدا چارەسەر دەکرێن، متمانەیەکی خۆی بە توانای عێراقییەکان بۆ گەیشتن بەو ئامانجانە دەربڕی کە نوێنەرایەتی نەتەوە یەکگرتووەکان بۆ هاوکاری عێراق (یونامی) بۆی دامەزرا.

سەبارەت بە ڕۆژی کۆتایی ئەرکەکە حەسان وتی، "مەراسیمی کۆتایی هاتنی ئەرکی یونامی لەسەر داوای عێراق بەڕێوەچو، لە کاتێکدا کارە ڕاستەقینەکانی ئەرکەکە لە 31ی کانونی دوەم کۆتایی دێت، دوای ئەوە هەمو ئەندامانی یونامی عێراق بەجێدەهێڵن".

بەڵام ئەو بەرپرسەی نەتەوە یەکگرتوەکان دەڵێت، ئەوە بە مانای کۆتایی هاتنی بونی نەتەوە یەکگرتوەکان لە عێراق نییە، بەو پێیەی لە ڕێگەی دەزگا تایبەتمەندەکانەوە دەمێنەتەوە، ئەوە جگە لە پەیوەندی نێوان عێراق، وەك ئەندامەکی ئەنجومەنی مافی مرۆڤ و نوسینگەی کۆمیسیاری باڵای مافەکانی مرۆڤ، جەختیشی لەوە کردەوە کە قۆناغی داهاتو تیشك دەخاتە سەر کاری تەکنیکی لە بوارەکانی کەشوهەوا، تەندروستی، پەروەردە و تەکنەلۆژیا.

ئەوەشی وت، عێراق پێویستی بە پاڵپشتی نەتەوە یەکگرتوەکان و ڕێکخراوە نێودەوڵەتییەکان هەیە لە کۆمەڵێك بواردا، لەوانەش کەرتی بانکی، عێراق ساڵانێکی زۆرە بەدەست سزاکانەوە دەناڵێنێت، لەنێویاندا سزای تاکلایەنە، پێویستی بە هەماهەنگی نێودەوڵەتی هەیە لەگەڵ ئەمریکا، وڵاتانی ئەنجومەنی هاوکاری کەنداو، تورکیا و یەکێتی ئەوروپا.

بەپێی وتەی محەمەن حەسان، ژمارەی بانکەکان لە عێراق نزیکەی 72 بانکن، لەو ژمارەیەش 38 بانکیان کەوتونەتە ژێر سزاوە، "هیچ وڵاتێك ناتوانێت دەست بە قۆناغێکی ئابوری و گەشەپێدانی بەردەوام بکات بەبێ هەڵگرتنی ئەو سزایانە، سەرەڕای هەندێك نیگەرانی ڕەوا، عێراق ئەمڕۆ خواستێکی

□استی□قینی□ی ه□ی□ ب□ ه□□دانی□و□ی لاپەڕەکە لەسەر ڕابردو و کردنەوەی بەڕوی کۆمەڵگەی نێودەوڵەتیدا".

لە‌بارە‌ی سە‌قامگیری عێراقە‌وە‌، محە‌مە‌د حە‌سان رونیکردە‌وە‌، "سەقامگیری ئەمنی بناغەی هەر پرۆسەیەکی گەشەسەندن و گەشەکردنە، ئاماژەیە بۆ ئەوەی عێراق ئەمڕۆ گەیشتوەتە ئەم قۆناغە، هەروەها داوای پێداچونەوە بەو ڕێوشوێن و سزایانە دەکات کە پێشتر سنورداركردنیان سەپاندبو کە کاریگەریان لەسەر ژیانی ئابوری و جووڵەی عێراقییەکان هەیە، لەوانەش گەشتە ئاسمانی و ڤیزا".

باس لە‌وە‌شدە‌کات کە‌ عێراق شاهێدی گەشەسەندنی گەڕانەوەی نوێنەرایەتییە دیپلۆماسییەکانە، ئاماژەی بە توانای ئابوری و گەشەپێدانی وڵات و سەرچاوە مرۆییەکان کرد، جەختیشی لەوە کردەوە کە "عێراق لە لێواری دوبارە جێگیرکردنەوەی پێگەی ڕاستی□قینی□ی خۆی لە ئاستی ناوچەیی و نێودەوڵەتیدایە".

هە‌روە‌ها سەبارەت بە مافەکانی ژنان، حەسان دە‌ڵێت، "ژنانی عێراق لە بەهێزترین ژنانی جیهانن، ئەوان لە کاتی شەڕ و گەمارۆکاندا قوربانییەکی زۆریان داوە و هۆکارێکی سەرەکی بون بۆ خۆڕاگری کۆمەڵگای عێراق، هیچ هەڵوێستێکی نەرێنی بەرامبەر بە ژنان لەلایەن سیاسەتمەدارانی عێراقەوە بەدی نەکردوە بە پێچەوانەوە پشتگیرییەکی ڕون بۆیان هەیە".